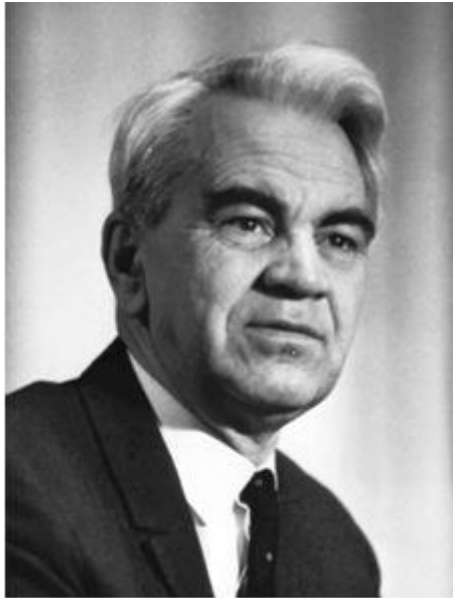

Келдиш Мстислав Всеволодович

Коротка біографічна довідка

Келдиш Мстислав Всеволодович народився 10 лютого 1911 року. Після закінчення фізико-математичного факультету Московського університету (1931) працював у Центральному аерогідродинамічному інституті, потім у Московському університеті (професор з 1937), Математичному інституті ім. В.А.Стеклова. З 1953 очолював Інститут прикладної математики АН СРСР.

Академік М.В. Келдиш був великим організатором досліджень в області найважливіших науково-технічних проблем. Так, в області аерогідродинаміки він одержав фундаментальні результати в теорії несталих рухів крила, теорії руху тіл під поверхнею рідини і теорії обтікання тіл стисливою рідиною. Велике значення мають роботи Келдиша, пов'язані з вирішенням проблеми флаттера (коливань і автоколивань авіаційних конструкцій), які наприкінці 1930-х років стали перешкодою в розвитку швидкісної авіації. Дослідження Келдиша не тільки дозволили створити надійні методи розрахунку на флаттер і розробити практичні заходи боротьби з ним, але і стали основоположними в новому напрямку науки про міцність авіаційних конструкцій. Роботи Келдиша в області аеродинаміки великих швидкостей мали важливе значення для розвитку реактивної авіації.

З ім'ям Келдиша пов'язаний розвиток в СРСР обчислювальної математики. Створення цієї науки визначило основні фундаментальні досягнення того часу, і в першу чергу в авіаційній, атомній та космічній техніці, в розгортанні і проведенні космічних досліджень. В середині 1950-х років академік М.В. Келдиш створив спеціальні групи, що розробляли проблеми виведення космічних апаратів на навколосемні орбіти, траси польотів до Місяця і планет. Ці роботи, що проводилися в тісному контакті із С.П.Корольовим, мали велике значення для розвитку і успіхів космонавтики. Також М.В. Келдиш величезний внесок вніс до вирішення проблем ядерної енергетики.

Академік М.В. Келдиш був президентом Академії наук СРСР протягом 14 років (1961—1975) і саме під його керівництвом вона стала найбільшим у світі центром фундаментальної науки. М.В.Келдиш був ініціатором суттєвих змін у організації академічної

науки. Найважливішою запорукою успіху роботи АН СРСР учений вважав визначення пріоритетів, правильний розподіл зусиль між перспективними дослідженнями основ Всесвіту, точними науками, природознавством та розробкою проблем сьогодення, що постали з технічним прогресом, економічним і соціальним розвитком. Багато уваги приділяючи вирішенню прикладних наукових завдань, Мстислав Всеволодович постійно наголошував на необхідності розвитку фундаментальної науки, яка складає основу технічного прогресу. Особливої ваги він надавав вибору головних напрямів наукових досліджень, перспективам розвитку науки та науково-технічного прогресу.

М.В. Келдиш відзначався гострим відчуттям нового, швидким входженням у проблему, умінням бачити в ній головне та прагненням до втілення у життя конкретних практичних рекомендацій. Ці риси й сприяли його становленню як ученого, керівника великих науково-технічних колективів, організатора науки. Йому також були притаманні глибока інтуїція, висока математична культура, професійне володіння інженерними питаннями.

Академік М.В.Келдиш справив значний вплив на розвиток академічної науки України. Він неодноразово відвідував Україну, за його ініціативи в АН УРСР було створено декілька нових провідних наукових установ. Дружні стосунки між Б.Є.Патоном та М.В. Келдишем дуже сприяли тіснішому зближенню інститутів української Академії з інститутами АН СРСР. М.В. Келдиш досконало знав стан науки в Україні, як і по всьому СРСР, особисто докладав значних зусиль для того, щоб зорієнтувати кожний із наукових центрів на виконання нових завдань. Прикладом результативних наукових зв'язків учених АН УРСР з ученими інших центрів СРСР, на думку М.В. Келдиша, стало співробітництво в галузі фізики твердого тіла, матеріалознавства, у розробці нових технологій. Поради, підтримка М.В. Келдиша, організаційні заходи, здійснені за його пропозиціями державним і партійним керівництвом, керованою Б.Є. Патоном Президією АН УРСР, принесли вагому результати у наступний період.